

Съдът тълкува ограничително изключенията от принципа за общодостъпност на информацията
Александър Кашъмов, ПДИ

През месец ноември Върховният административен съд постанови 7 решения по дела, подкрепяни или наблюдавани от ПДИ. Може би най-голяма сред тях е известността на делото срещу отказ на Висшия съдебен съвет (ВСС) да допусне журналистите Васил Чобанов, Богдана Лазарова, Петя Владимирова и Елена Енчева на свои заседания, въпреки изискването за тяхната публичност, установено в чл.27, ал.3 от Закона за съдебната власт.¹ Следва „битката“ на нашия колега Кирил Терзийски (започната от Николай Марев) с министъра на финансите Милен Велчев по повод публичността на сключения с фирмата „Краун Ейджънтс“ договор, озаглавен „Мерки в помощ на реформата в българската митническа администрация.“ От останалите решения едното е по спора на журналистката Таня Петрова с Министъра на образованието и науката относно това ограничен ли е общественият достъп до неговите разрешения за „нагледно“ записване на ученици в елитните гимназии,² две са по повод отказ на Председателя на Държавната агенция Държавен резерв и военновременни запаси (ДР и ВВЗ), едно - по отказ на изпълнителния директор на Агенцията по кадастъра и едно - по отказ на учебно заведение в София. В четири от посочените решения ВАС отменя отказа да се предостави информацията като незаконосъобразен, в едно го обявява за нищожен, а в два случая отхвърля жалбите. Извън тази количествена равностойност интересна е качествена такава.

1. Петчленен състав на ВАС, основавайки своето решение на чл.41 от Конституцията, намери, че висшият орган, администриращ съдебната власт, е в нарушение на правото на всеки да търси информация. Тълкувайки понятието „публичност“ съдът прие, че следва да се изхожда от общоприетото му съдържание - „достъпно за обществото“.³ По-нататък ВАС припомня, позовавайки се на Решение № 7 от 1996г. на Конституционния съд, че когато се поставят на разглеждане правото на информация - от една страна и неговите ограничения - от друга, „не става дума за избор между два противопоставящи се принципа, а за приложението на изключение от един принцип (правото да се търси и получава информация), което изключение подлежи на ограничително тълкуване и то само за да се осигури защита на конкуриращ интерес“. В заключение мълчаливият отказ за допускане на журналисти до заседанията на ВСС е отменен.

ТЕМИТЕ В БРОЯ:

- Съдът тълкува ограничително изключенията от принципа за общодостъпност на информацията*
- Висшият съдебен съвет отвори врати след намеса на съда*
- ПДИ представи доклад за околната среда*
- Случай на месеца*
- Силистренец търси правосъдие пред Върховния административен съд чрез ЗДОИ*
- Приключения със заявления*
- Предаването Програма Достъп до информацията тържева по РадиоNET*
- Губернаторът на Калифорния ще публикува дневните си програми*

2. В делото, което условно може да се обозначи като случая Краун Ейджънтс, съдебният състав стига до извода, че действителното наличие на "държавна тайна" предполага едновременно три предпоставки:

- а/ принадлежност на информацията към категория от списъка към закона,⁴
- б/ наличие на вреда или опасност от причиняване на вреда,

продължава на стр. 2

¹ Вж. по-подробно изложение в материала на В. Чобанов на стр.3
² Което са със спорна законност, според комисията по петиции, жалби и молби към Народното събрание.
³ Следва да се припомни, че не за първи път пред съда е представен случай, в който определена институция се опитва да стесни кръга на понятието „публичност“, но ВАС остава постоянен в практиката си в това отношение. Вж. Решение № 3508/04г. по а.г. № 10889/04г. на ВАС V отделение.
⁴ Към чл.25 от Закона за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ).

в/ свързаност с определени защитени интереси.⁵

По-нататък съдът разсъждава така: “предназначението на специалната закрила на информацията, класифицирана като държавна тайна, е да обслужи и гарантира целите и приоритетите на националната сигурност, а не самоцелно да ограничи достъпа до конкретни сведения и данни“. Оттук нататък становищата на съдиите се разделят. Според двамата от членовете на състава щом са представени несъмнени доказателства за маркиране с гриф за сигурност,⁶ то е доказано наличието на държавна тайна. Поддържащият особено мнение председател на съдебния състав Александър Еленков излага становище, че за да се разгледа законосъобразността на маркирането на договора с гриф за сигурност, което е императивно изискване на чл.41, ал.4 от ЗДОИ, е необходимо да се изясни съдържанието на цитираните от Министъра на финансите категории информация - държавна тайна. „Защото е очевидно, според мен, пише съдия Еленков - че договорът от 29.11.2001г. ... а/ **не е** сведение за организационно-техническата /и/ програмна защита на автоматизираните системи за управление и информация б/ **не е** изследователска работа от особено съществено значение за интересите на националната икономика ... в/ **не е** информацията относно технически, технологични и организационни решения ...⁷ А щом договорът от 29.11.2001г. не е всичко това, липсва законово основание за неговото обявяване за класифицирана информация“. Решението подлежи на обжалване пред Петчленен състав на ВАС.

3. Сходни са част от разсъжденията на съда относно държавната тайна по дело, забедено от 2-н Кирил Карауванов срещу отказ на Председателя на ДР и ВВЗ. Обсъждайки твърдението на държавната институция, че приемателен акт⁸ попада в категория държавна тайна, ВАС констатира, че в обжалваното решение е посочена само принадлежност на поисканата информация към чл.25, раздел II, т.10 от ЗЗКИ, „но не е мотивирано по какви критерии и на какво основание е прието, че исканата обществена информация съставлява държавна тайна. В резултат на това разсъждение съдът отменя отказа. Отделно, съдът отменя

решението на Председателя на ДР и ВВЗ и в друга негова част, в която се твърди, че исканата информация (договор) е унищожена. Според съда върху държавния орган е тежестта да докаже това обстоятелство със съответните документи.

4. Сериозни нарушения открива съдът и в решение на учебно заведение да откаже на 2-жа Светлана Ганевска проектите за инструментариум за провеждане на побора за кандидати за ученици в първи клас, справка за броя на децата, които са приети и са учили преди това в детската градина към учебния комплекс в Горна Баня и др. Отказа, мотивиран с необходимост от защитата на трето лице, съдът намира незаконен по реди причини. В него не се съдържа фактическа обосновка, а само посочване на нормата на чл.37, ал.1, т.2 от ЗДОИ. Следвало е решението да бъде мотивирано изцяло в законовия 14-дневен срок, а не да се привеждат аргументи твърдо преди съда. Необходимо е било да се извърши преценка, че достъпът до информацията действително би засягал интересите на трети лица. В случая такова засягане не е било налице, но дори ако е могло, е следвало да се изпълни и документира законовата процедура - да се потърси съгласието на третото лице и при липсата му да се даде достъп до част от исканата информация.

В заключение може да се заяви, че само в рамките на последния месец Върховният административен съд вдигна сериозно летвата пред публичните институции с оглед задължението им да предоставят информация. Отказът може да е законен само когато те са се мотивирали писмено, с посочване не само на правното основание, но и на релевантните факти. Да се представят тези факти едва преди съда е вече късно. При позоваването на държавна тайна органите са длъжни да изследват не само принадлежността на информацията към списъка по Закона за защита на класифицираната информация, но и вредата от разкриването ѝ и връзката ѝ с националната сигурност. Преценка следва да извършват и при засягане на трето лице - дали се накърняват действително негови права или то неоправдано не дава съгласие за разкриване на информацията. Дори когато е оправдано да се защитят негови данни, трябва да бъде даден достъп до останалата част от търсената информация.

⁵ Конкретно - интереса на националната сигурност: свързана с отбраната, външната политика, конституционно установения ред.

⁶ Любопитен факт по делото е, че вторият отказ на министъра на финансите е от м. март 2004г., а договорът е преразгледан откъм неговата публичност и маркиран с гриф „поверително“ и по приетия през 2002г. ЗЗКИ едва на 20 септември т.г. (преди това е бил маркиран като секретен по старата уредба отпреди ЗЗКИ).

⁷ Цитираните категории са реферирани от министър Велчев в отказа му.

⁸ С който е удостоверено получаването на определено количество слънчогледово масло.

Висшият съдебен съвет отвори врати след намеса на съда Васил Чобанов

В своята история Висшият съдебен съвет не беше допуснал представители на медиите да следят пренията по време на редовно заседание. Още от създаването си кадровият административен орган на съдебната власт беше свикнал да работи извън обществен контрол. Сега 12 години след създаването си и близо девет месеца след поредната промяна в Закона за съдебната власт, кадровиците на Темуга заседаваха открито пред медиите. Тази възможност стана закон след като през март 2004 г. Народното събрание измени Закона за съдебната власт и направи заседанията на съвета публични. Още на първото събиране на ВСС след влизането на поправката в сила някои членове на ВСС се представиха с повече от едно лице. Единият образ бе на магистрати, които уважават и спазват закона, а другото - на висши съдебни администратори. Повече членове на съвета на глуми бяха съгласни „да се отворят“ заседанията, но събрани на собствената си (до сега) неприкосновена територия мълчаливо отказаха да приложат закона. Отказът беше атакуван по реда на Закона за административното производство пред Върховния административен съд. Петчленен състав на съда обяви, че Висшият съдебен съвет е действал незаконосъобразно и в мотивите си задължи съвета да спазва закона. Макар да звучи уникално и малко излагащо, това решение вероятно ще „отвори“ път за подобна практика на прозрачност и в други сектори на властта и ще ги направи публични. Както са заседанията на общинските съвети, на Народното събрание и други.

След решението на ВАС съдебните репортери

зачакаха пред входа на съдебния съвет

някой да ги покани в залата. Първият, изпълнил решението на ВАС, се оказа главният прокурор Никола Филчев. Още се помни фактът, че той и като върховен съдия, първи в България беше приложил пряко Европейската конвенция за защита правата на човека. Сега попита репортерите, защо още са на тротоара и като напомни, че законите трябва да се спазват от всички, ги покани в заседанието на съдебния съвет. По време на първото открито за медиите заседание се видя, че членовете на съвета от прокурорската квота и председателя на Върховния

касационен съд продължават споровете по ремонта в Съдебната палата. Четири годишна давност има по тази грама от времето, когато с правителствено решение на кабинета Костов бяха отпуснати 10 млн. лв. за ремонт на символа на правораздаването

Въпросният спор пред върховните съдии се разви по жалба на Васил Чобанов от радио „Нова Европа“, Богданка Лазарова от Дарик радио, Елена Енчева сега от вестник „Монитор“ и Петя Владимирова от вестник „Дневник“ срещу Висшия съдебен съвет. Не бе изпълнено искане за пълен достъп до следващите десет заседания на съвета. Заради ограничен капацитет на заседателната зала журналистите предложихме публичния достъп да бъде изпълнен с предаване в интернет на звук и картина от заседанието. Можем да потвърдим, че въпреки положителния изход от това дело

общественият интерес бе накърнен

Защото членовете на съдебния съвет оставиха закрити своите заседания докато извършваха избора на административните ръководители на съдебни звена и ги гарантираха с пет годишен мандат. Колко и какви кандидатури са имали за всеки избор, с какви мотиви и дали са ги обсъждали, сега единствен източник на информация остават стенограмите от заседанията през тези месеци докато делото чакаше ред пред ВАС. Впрочем Съюзът на съдиите поиска междувременно съдебния съвет да публикува в интернет същите тези стенограми.

Пред съда жалбоподателите бяха представлявани от адвокат на Програма Достъп до Информация Александър Кашъмов. Съдат прие, че решенията на съдебния съвет съдържат властнически волеизявления, притежават качествата на административни актове. На следващо място в мотивите си съдът припомни широката компетентност на ВСС заради което според Закона за съдебната власт заседанията на съвета са публични. Предвиденото изключение само доказва правилото - от този режим са извадени единствено случаите, когато кадровиците трябва да се произнасят по искане за сваляне на имунитет или при определяне на наказание на магистрати.

продължава на стр. 4

Решението на Върховния административен съд черпи аргументи от тълкувателно решение на Конституционния съд от 1996 година, в което е обосновано задължението на държавните органи да предоставят информация на средствата за масова информация, защото по този начин се реализира правото на индивида и на обществото да бъдат информирани.

Висшият съдебен съвет

е единствено компетентният орган да осигури реализацията на публичността на провежданите от него заседания и решенията, които той взема съдържат властнически елемент, поради което са административни актове по смисъла на Закона за административното производство.

В конкретния случай ВСС е бил сезиран с искане да се произнесе с такова решение. Непроизнасянето му в законовия срок съставлява мълчалив отказ по смисъла на чл.14, ал.1 ЗАП и подлежи на съдебен контрол. Спорен по делото бе въпросът за наличието на правен интерес за жалбоподателя. Възраженията на ответната страна в тази връзка са в две насоки: първата е липсата на засягане на негови лични права и законни интереси и втората, че административният орган е взел решение да допусне журналисти само до окончателното приемане на дневния ред за заседанията. Затова ВАС приема за безспорен факт, че жалбоподателят е журналист и представлява обществена медия. Той попада сред кръга на правните субекти,

за които Конституцията на Република България в своя чл.41, ал.1 е определила, като основно право да търсят, получават и разпространяват информация. Пак според Конституционния съд медиите имат и изпълняват една необходима обществена функция, да предоставят информация на обществото, като цяло. При осъществяването на техните специфични функции се реализира, както правото на личността, така и на социалната общност да бъдат информирани по въпроси, които представляват интерес. Искането за осигуряване на достъп, журналистите са подали в качеството им на представители на средства за масова информация за осигуряване достъп до информация, формулиран от Конституционния съд, като „пасивна прозрачност“. Мълчаливият отказ, според мотивите на ВАС пряко и непосредствено рефлектира върху конституционно гарантираното право, което е законодателно въведено в нормата на чл.27, ал.3 ЗСВ. От това произтича и правният интерес на жалбоподателя да го обжалва.

Правото да се получава информация по чл.41, ал.1 от Конституцията обхваща задължението на държавните органи да осигурят достъп до обществеността информация. Както е приел Конституционния съд съдържанието на това задължение подлежи на определяне по законодателен път. Точно това е определила промяната в Закона за съдебната власт, с която е прогласена публичност на заседанията.

Така петимата върховни съдии приемат, че мълчаливият отказ противоречи на материалния закон, поради което е незаконосъобразен(!) Заради това съдът постанови преписката се върне на Висшия съдебен съвет със задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона.

В мотивите на този състав на върховния съд има още един много важен за практиката по ЗДОИ пасаж, затова ще си позволим да го цитираме дословно: *“Нормата на чл.27, ал.3 ЗСВ постановява императивно, че заседанията на Висшия съдебен съвет са публични и има характер на специален закон. Публичността на заседанията, регламентирана в ЗСВ има различно правно съдържание от осигуряването на достъп до обществената информация по ред и начин, предвидени в ЗДОИ“*

Така макар и извън приложното поле на Закона за достъп до обществена информация,

казусът наистина трябва да се приеме за прецедент

когато висши магистрати, подчинени поначало само на закона, се налага да бъдат принудени със съдебен акт да дадат живот на един механизъм за осигуряване на публичност за решението на ВСС. При ниската степен на обществено одобрение за работата на съдебната власт, прозрачността на взиманите решения може да се окаже стъпка в правилната посока за да може общественото мнение да има точна представа за мотивите при взимането на толкова важните за цялата съдебна система решения на съвета.

ПДИ представи доклад за околната среда *Диана Банчева, ПДИ*

Програма Достъп до Информация (ПДИ) и „Природа назаем“ представиха Доклад за оценка на достъпа до информация, общественото участие и достъпа до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда пред представители на медиите, неправителствени организации (НПО) и държавни институции, чиято работа е свързана с проблеми по опазването на околната среда. По време на дискусиата участниците имаха възможност да дадат своите препоръки за подобряване

като Декларацията от Рио). Принципът е утвърден с приемането на Орхуската конвенция, Дания, 1998 г. Въз основа на индикатори, заложиени в методологията, се прави оценка на състоянието на достъпа до информация за околната среда, общественото участие, достъпа до правосъдие и капацитета на държавни институции и граждански организации. Националните екипи подбират конкретни случаи за оценка и анализират получените резултати. До момента свои

работата на българския национален екип. Дарина Палова и Кирил Терзийски, юристи от екипа на ПДИ, описаха конкретните случаи на замърсяване на водни басейни, на горски пожар, на състоянието на мониторинг на въздуха и питейната вода и дадоха оценка и препоръки за подобряването на практиките на информиране на населението за състоянието на околната среда. Александър Кашъмов, ръководител на правния екип на ПДИ, направи анализ на състоянието на достъпа до правосъдие в България.

Представители на медиите, НПО и държавни институции обсъдиха доклада на ПДИ и „Природа назаем“

състоянието на информираност, създаване на условия и стимули за обществено участие и улесняване достъпа до правосъдие по въпроси свързани с околната среда.

Подготовката на Доклада е част от програмата Инициатива за достъп на Световния институт за ресурси (The Access Initiative, TAI, of the World Resource Institute). Екипът на TAI разработва специална методология, за детайлна оценка на съблюдаването на Принцип 10 от Декларацията за околната среда и устойчивото развитие, приета през 1992 година (известна още

доклади са подготвили национални екипи от Индия, Индонезия, Мексико, САЩ, Тайланд, Чили, Унгария, Уганда, Южна Африка. Целта на инициативата е чрез работата на НПО и независими експерти да бъде подпомогната работата на държавните органи.

По препоръка на TAI, националните екипи анализират действащото законодателство и оценяват чрез конкретни случаи как се прилага то на практика. В зала „Адакта“ на хотел „Рила“ Николай Маревков (ПДИ) представи методологията на TAI, както и особеностите при

След представянето на доклада, присъстващите дадоха своите препоръки за промяна в законодателството, относно съществуващите практики по предоставянето на информация, както и за създаването на нови процедури за изготвяне на екологични оценки и санкции. Тези препоръки ще бъдат включени в окончателния вариант на доклада на TAI, който ще бъде представен на среща на страните, ратифицирали Орхуската конвенция, която ще се проведе в Казахстан през 2005 г.

Случай на месеца

Радио „Дарик“ -Сливен подаде сигнал, че е поискало (устно) и не е получило договора между общината и концесионера на Градската градина в Сливен. Градската градина бе дадена на концесия преди 3 години. Там беше построена дискотека, която в летния сезон работи и след полунощ и огласява няколко квартала. И това лято беше събрана поредната подписка срещу непоносимия шум. По този повод колегите поискали договора, за да видят дали там е записано правото на концесионера да построи дискотека. Отказано им е с мотив, че това не може да стане без негово съгласие.

Режимът на предоставяне на обекти публична държавна собственост на концесия се урежда със Закона за концесиите (ЗК). Поради големия интерес към тази тема тук ще изложим малко по-разширен коментар относно тази уредба.

Формите на концесии могат да бъдат:

а) предоставянето на особено право на ползване върху обекти - публична държавна собственост (както в конкретния случай).

б) предоставянето на особено право на ползване на обекти, върху които държавата осъществява суверенни права (напр. континенталния шelf, радиочестотния спектър, позициите на геостационарната орбита за Република България и др.)

в) даване на разрешение за извършване на дейности, за които е установен със закон държавен монопол.

Кой взема решение за предоставяне на концесия?

Решението за предоставяне на концесия се приема от Министерския съвет. Министър-председателят и министрите, съобразно своята компетентност, правят мотивирано предложение за предоставяне на концесия с правен, финансово-икономически, социален и екологичен анализ за концесията.

Предоставянето на концесии върху обекти, които са общинска собственост, както и даването на разрешения за дейности, които се осъществяват от общините, се определят с отделен закон. Но до приемането на специален закон общинският съвет на основание чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за местното самоуправление и местната администрация може да предоставя концесии за обекти и дейности по реда, предвиден в ЗК.

Решението за предоставяне на концесия трябва да съдържа задължителни атрибути сред които са: предметът на концесията, срокът, начинът на определяне на концесионера - чрез конкурс или търг, или определеният без търг или конкурс концесионер, видът, размерът и начинът на плащане на депозита за участие в конкурса или търга, основните права и задължения по концесията, началният срок и условията за

осъществяването и включително и задължителните подобрения, видът и размерът на гаранциите за изпълнение на задълженията по договора за концесия, видът, размерът и начинът на изпълнение на задължението за концесионно възнаграждение по договора за концесия, изисквания, свързани с опазване на околната среда, защитените със закон територии и обекти, националната сигурност, отбраната на страната и обществения ред както и други изисквания, свързани с характера на концесията.

Концесионният договор се сключва от Министърът, който организира конкурса или търга, или сключва концесионния договор с определения без търг или конкурс концесионер. Решението за предоставяне на концесия се обнародва в "Държавен вестник" и в един централен ежедневник, а самият договор за концесия се сключва в едномесечен срок от влизане в сила на решението за предоставяне на концесия.

Информация относно концесиите

Съществуват няколко условно разделени категории информация относно концесиите:

Основната информация относно концесионните договори можем да получим от Националния концесионен регистър, който се поддържа към МС. В него се вписват данни за всички предоставени концесии на територията на Република България. Към Националния концесионен регистър се води публичен архив, в който се съхраняват досиетата по всички предоставени концесии. Регистърът е публичен и до него се осигурява достъп по реда на ЗДОИ, а закона за концесиите предвижда изрично и възможност за достъп до информация, включително и чрез Интернет.

1. Информация относно предварителния анализ и оценка

Изрично правим тази бележка, тъй като предварителните анализи и оценка не са част от досието, вписано в националния регистър. По този въпрос трябва да се разгледат съвместно Правилника за приложение на ЗК заедно с разпоредбата на **чл.13, ал.2** от ЗДОИ. Както стана ясно преди взимането на решение за предоставяне

продължава на стр. 7

на концесия следва да се изготви правен, финансово-икономически, социален и екологичен анализ за концесията. **Относно публичността на тези анализи**, въпросът, който следва да се разгледа е можем ли да ги разглеждаме като самостоятелни документи, подлежащи на предоставяне по реда на ЗДОИ. Нашето становище е, че крайните анализи (правен, икономически, екологичен и социален) са самостоятелни документи. Вероятно е обаче, самата администрация да твърди, че въпросните анализи (още повече отделните експертни становища) представляват подготвителни документи, по смисъла на чл.13, ал.2 от ЗДОИ. Дори и да приемем това - тези подготвителни документи се създават, „за да обслужат“ изготвянето на **крайния акт - решението за предоставяне на концесия**. Това означава, че след приемането на въпросното решение (както казахме това става от МС) и неговото обнародване в ДВ, няма основание въпросните анализи да бъдат условно казано „засекретявани“. Иначе казано след публикуването на решението за предоставяне на концесия, отделните анализи следва да се предоставят изцяло по реда на ЗДОИ. Същото се отнася и до отделните експертни становища.

2.Информация относно решението за предоставяне на концесия

Както казахме по-горе решението за предоставяне на концесия се обнародва в Държавен вестник

3.Информация относно концесионния договор

Концесионният договор се сключва в писмена форма в 3 еднообразни екземпляра - по един за всяка от страните и един за Националния

концесионен регистър в Министерския съвет.

4.Информация относно изпълнението на концесионния договор

Контролът по цялостното изпълнение на концесионните договори, включително на задълженията на концесионера, се осъществява от сключилия договора министър чрез служители от специализираната администрация на съответното министерство и комисии за контрол по предоставените концесии към съответния министър, сключил концесионния договор, чийто състав той определя със заповед.

От всичко гореизложено следва, че информацията относно интересувания Ви въпрос можете да получите от решението за предоставяне на концесия и от самия концесионен договор. Ако по реда на ЗДОИ поискате копие от договора (всъщност Вие сте направили нещо подобно), е възможно да Ви бъде противопоставено възражение, свързано със защита на интересите на третото лице. В този случай следва да се отбележи, че самият законодател предвижда задължителна прозрачност на самото решение за предоставяне на концесия. От друга страна публичността на самия договор ще даде възможност на гражданите да си съставят собствено мнение за адекватността и съответствието между решението и самия договор (една от целите на ЗДОИ, извлечена от чл.2)

И последно в тази посока, макар, че нееднократно сме го подчертавали - за да може конкретен търговец (в случая концесионер) да претендира наличието на търговска тайна, той трябва ПРЕДВАРИТЕЛНО ДА

Е ОПРЕДЕЛИЛ кои факти и сведения, свързани с неговата дейност, той счита за търговска тайна. Това следва да е записано в самия концесионен договор. Изискването е изрично записано в Преходните и заключителни разпоредби на закона за защита на конкуренцията.

Във всички случаи гражданите имат право, ако не на пълен, то на частичен достъп (в случай че части от договора представляват защитена от закон тайна) до копието от концесионния договор.

Препоръка

1. Проверете дали договора за концесия е сключен от съответен министър или от кмета на общината. Това зависи от формата на собственост на процесната Градска градина - дали тя представлява публична държавна или публична общинска собственост. Най-лесният начин за проверка на това обстоятелство е в публичния регистър на общинската собственост.

2.Със заявление по ЗДОИ поискайте копие от екологичния анализ, изготвен преди решението за предоставяне на концесията.

3. От органа сключил договора за концесия поискайте копие от решението за предоставяне на концесия.

4. Ако от горната информация не получите отговор на интересувашите Ви въпроси поискайте копие от концесионния договор. Тази информация можете да получите от описания Национален Концесионен регистър Използвайте казаното в коментара за частичния достъп и търговската тайна.

5. Можете да поискате и копия от доклади, изготвени в рамките на текущия контрол по изпълнение на концесионните задължения.

Коментар: Фани Давидова

Силистренец търси правосъдие пред Върховния административен съд чрез ЗДОИ

Йордан Георгиев, координатор на ПДИ, Силистра

За втори път през последните месеци силистренецът Костагин Георгиев Димитров сезира Върховния административен съд с частна жалба, ползвайки ЗДОИ (Закона за достъп до обществена информация).

Преди повече от 2 години г-н Димитров поискал от Районна прокуратура-Силистра ксерокопия на всички приложения от документите по наказателна преписка 1142/2002 г. по вещно - правен спор. Преписката е по повод спорове за "възстановени земи" и "фалшифицирани подписи". Отказът на прокуратурата да му позволи, освен да се запознае с преписката, и да получи копия от нея, стават причина през зимата на 2003 година Костагин Димитров да подаде Заявление за достъп до информация до Районната прокуратура. Резултатът е мълчалив отказ.

Това дава основание на г-н Димитров да отправи жалба до Силистренския окръжен съд (СОС). С решение по заведеното административно дело 35/2003 г. СОС отхвърля жалбата му. Веднага след постановяване на решението е сезиран Върховния административен съд (ВАС) **"за неправилност на решението поради съществени нарушения на съдопроизводствените правила и на материалния закон"**. Поискано е то да бъде отменено и постановено друго за отмяната на административния акт и присъждането на направените разноски по делото.

На 27 май 2004 година състав на Върховния административен съд, председателстван от Жанета Петрова, **"отменя решението от 4 юли 2003 година по адм. дело 35/2003 по описа на Силистренския окръжен съд, с което е била отхвърлена подалената от Костагин Георгиев Димитров жалба за мълчалив отказ на районния прокурор при Районна прокуратура - Силистра за достъп до обществена информация по заявление вх. №1142/9.04.2003 г"**. Връща делото на същия съд (СОС) за ново разглеждане в друг състав. Основанието: чл. 40, ал. 2 от ЗВАС. Според съда е допуснато съществено нарушение и на чл. 189, ал. 2 от ГПК.

В мотивите на върховните съдии се казва също, че **"Окръжният съд не е изложил мотиви, както относно наличието на мълчалив отказ при**

условията на чл. 28, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация по поданената молба за достъп до обществена информация, така и дали исканата информация представлява обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ и има ли гражданинът право на достъп до нея. В тази връзка следва да се отбележи, че съдът неправилно е приел като доказателства материалите по преписка вх. №1142/2002 на Районна прокуратура-Силистра и така е дал възможност на жалбоподателя да се запознае с тях, при положение, че спорът за достъп до съдържащата се в тях информация и е висящ".

На 8 юли 2004 година с определение №38, състав на Силистренския окръжен съд, председателстван от Галя Антонова се произнася по следния начин: **"Оставя без разглеждане жалбата на Костагин Георгиев Димитров от Силистра против мълчаливия отказ на Районна прокуратура - Силистра за достъп до обществена информация.....Отменя определението от 7.07.2004 г. за даване на ход по същото дело. Прекратява производството по адм. дело №44/2004 г. по описа на СОС. Определението подлежи на обжалване пред ВАС в 7-дневен срок от съобщаването му."**(б.а.-12 юли 2004 г.).

Следващият ход на силистренеца и защитата му (адв. Даниела Стоянова) е отправена молба до ВАС за отмяната на определението на СОС и с желанието да бъде задължена Районна прокуратура- Силистра да предостави исканата информация (копия от документи по преписка по наказателно дело, цитирано по-горе).

"За пореден път правим опит по справедлив начин да бъде решен въпросът на моя клиент Костагин Димитров", заяви адв. Даниела Стоянова. Според нея правораздавателните органи в Силистра са направили всичко възможно да създадат пречки при разрешаване на проблема.

Междувременно след публикации по темата в областния всекидневник „Успех-Силистра“ и в предаване на частното радио „Менес-Силистра“ през месец август т.г. в редакциите им е постъпил коментар от страна на Районна прокуратура-

продължава на стр. 9

Силистра, погнсан от говорителя ѝ прокурор Теодор Желев.

В него се потвърждава, че на 26 декември 2002 година в Районна прокуратура-Силистра е постъпила молба от Костадин Димитров за издаване на копия от всички материали по въпросната преписка, както и Заявление за достъп от 5 март 2003 година със същото съдържание. **„По време на подаването и на двете молби на Костадин Димитров най-учтиво е било обяснено, че издаването на копия от всички материали по дадена преписка е платена услуга.“**, се казва в отговора на

прокурора. Посочено е също и правното основание: Тарифа №1 към Закона за гържавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и от Министерството на правосъдието. В т. 63 на Тарифата е казано **„Държавна такса се събира за удостоверения, служебни бележки, заверени преписи от документи, несвързани с наказателното производство от общ характер - а/ за първата стр. - 2 лева; б/ за всяка следваща стр. - 1 лев“**. Прокурор Желев обявява още, че в корицата на преписката липсват писмени доказателства,

че молителят Димитров е заплатил посочената гържавна такса. Тази била причината да не му бъдат издадени до този момент исканите копия от материалите по преписката.

„За първи път научавам, че ми е предлагано да заплатя за услугата и да ми бъдат предоставени копия от търсените от мен документи“, заяви Костадин Димитров по повод отговора на прокуратурата. **„Няма да спра юридическите процедури чрез ЗДОИ, но ще отида до прокуратурата, за да ползвам отговора на прокурора и да си получа документите“**, твърди той.

Приключения със заявления Цвета Ненова, координатор на ЦДИ, Русе

Любознателният гражданин, който иска да получи информация, трудно оцелява в дебрите на бюрократичната администрация. Често след първия отказ да бъде предоставено исканото, ентузиазмът намалява, а желанието да се сдобие с ценните за него данни се изпарява. Не е така обаче в историята, която следва.

Фактите

Инж. Кольо Баджинков е председател на русенското „Сдружение на граждани за разкриване на предпоставки и борба с незаконното строителство и корупцията“ (СГРПБНСК). По образование е строителен инженер, а призванието си намира в изследване на законодателните дебри на строителството и взаимоотношенията между институциите на изпълнителната власт и контролните органи. Неговата дейност дава добър пример за упоритост и устойчив интерес спрямо действията на властта - в случая, това е Община Русе.

Историята

За период от 14 месеца - от началото на февруари 2003 до средата на май 2004, СГРПБНСК „атакува“

русенската кметска администрация с 11 различни сигнали, предложения и заявления за достъп до обществена информация. В тях се иска информация относно проведените процедури по строителство и ремонт на общински обекти или със спазване на Закона за устройство на териториите (ЗУТ). Получава общо 6 отговора. Самият г-н Баджинков казва, че информацията в отговорите е крайно незадоволителна. От Община Русе пък твърдят, че са вдигнали ръце от него, защото „вечно търси погвола теле“ (цитат по един общински чиновник на сравнително висок пост).

Примерът

С един от сигналите, изпратени от СГРПБНСК до русенската община, оформен като заявление за достъп до обществена информация (№63.00-56/21.10.2003), г-н Баджинков иска данни за ремонтите на улиците в Русе, извършени през лято 2003-о. Отговорът идва в срок. Той е с изходящ номер №42/27.10.2003 и е погнсан от главния архитект на Община Русе Владимир Мачев. Започва така: „На всички ваши писма, молби, сигнали и предложения...“ И вместо конкретна информация - отговор на поисканото, прави литературен анализ на поставените от името на сдружението въпроси.

Плюс разсъждения като тези: „Тъй като Вие най-често поставяте въпроси, тясно свързани с одобряването на проекти, Кметът и Секретарят на Общината нямат необходимата компетентност, за да проведат изискващото се от вас разследване. На Вашите въпроси се налага да отговарят същите тези служители, на които Вие постоянно искате оставката. Поради това, естествено, Вие не сте доволен от получените отговори.“

Ефектът

Въпреки литературната дискусия, която водят гражданинът Баджинков и отговорните служители в Община Русе, продължителната кореспонденция дава и конкретни резултати. В отговор на въпросите на г-н Баджинков, двама експерти - служители във фирми, изпълнители на ремонта на русенските улици, дават пространни писмени обяснения пред шефовете си и пред възложителя на дейностите - Община Русе. По каналния ред тази информация стига и до председателя на русенското „Сдружение на граждани за разкриване на предпоставки и борба с незаконното строителство и корупцията“.

Бъдещето

Г-н Баджинков и оглавяваното от него сдружение смятат и занапред да продължават своята борба с институциите, за, както сам определя целите си председателят, „яснота, публичност и прозрачност при вземането на управленски решения“. Ако и невинаги да са говорни от отношението на чиновниците и предоставяната от тях информация. И следвайки библейското „Искайте и ще Ви се даде!“

Предаването Програма Достъп до информация тръгва по РадиоNET

Екипът на Програма Достъп до Информация започва едночасово радио предаване, което ще се излъчва всяка понеделник вечер от 19,00 до 20,00 часа на честотата на Радио NET.

Идеята на авторите е да се подготвя и реализира тематично предаване, което ще включва конкретен казус от практиката на ПДИ, разказ на търсеция информация гражданин, коментар от юрист на програмата, както и практически съвети по Закона.

В предаването ще бъдат канени и журналисти - координатори на ПДИ, които да представят успешни или провалени практики по достъп до обществена информация в своите градове.

Темата на първото предаване, което ще се излъчи на 6 декември, ще бъде „Свобода на информацията“. Следващите ще бъдат посветени на достъпа до информация и публичните личности, достъпа до екологична информация, достъпа до информация и националната сигурност, защитата на личните данни.

Губернаторът на Калифорния ще публикува дневните си програми *San Francisco Chronicle, 13.11.2004 г.*

Губернаторът на Калифорния Арнолд Шварценегер ще публикува своите дневни програми. Според застъпниците за открито управление, това решение ще даде безпрецедентен поглед върху начина по който неговата администрация определя обществената си политика.

В интервю губернаторът сподели, че ще разкрие пълния си работен календар за първата година от управлението си, включително и имената на всички, с които се срещал. Изявлението на Шварценегер идва няколко гена след като избирателите одобриха Предложение 59 към Конституцията на

щата Калифорния¹, което ще гарантира достъпа на гражданите до правителствени записи и заседания.

Шварценегер обясни, че с това негово решение ще спази обещанието си към избирателите, да дава по-ясна представа как работи управлението на щата.

"Ще дадем възможност на гражданите да виждат повече," каза Шварценегер, "Все пак, не се срещам с терористи или подобни хора."

Чрез разкриването на своята седмична програма, Шварценегер

продължава на стр. 11

¹ Предложение 59 е гласувано от законодателната власт през ноември 2004 г. като Първа Конституционна поправка. Решението бе гласувано еднородно от двете камари на Парламента на Калифорния и ще бъде прието като поправка към Параграф 1, раздел 3 от Калифорнийската конституция. Застъпниците за отворено управление вярват, че гарантирането на правото на достъп до обществена информация в Конституцията ще принуди съда да интерпретира съществуващите закони за достъп до информация много по-благоприятно за гражданите като прилагат стеснително ограниченията свързани с личния живот на политиците. Те също така вярват, че поправката ще въведе „конституционна рамка“ в дебата неприкосновеност-публичност.

приема подчертано различна политика спрямо други публични фигури. Вицепрезидентът Дик Чейни например ревностно защитаваше в съда списъците, съдържащи информация за срещите му по време на разработването на Енергийната стратегия на президента Джордж Буш.

Бившият губернатор на Калифорния, републиканецът Джордж Дюкмеджиян, спечели съдебна битка през 1991 г. с вестник „Лос Анжелис Таймс“. От изданието искаха той да даде достъп до ежедневната си програма. Върховният съд на Калифорния определи, че тези записи са част от "съвещателния процес" и следва да не бъдат публикувани.

Това беше едно от няколкото съдебни решения, които подтикнаха различни медии и групи, подкрепящи приемането на Първата поправка да внесат Предложение 59, което беше одобрено както от Шварценегер, така и от гласоподавателите. Тази стъпка ще даде конституционни гаранции на достъпа до документи за заседания на правителствени институции и ще улесни достъпа до информация на гражданите, смятат юристи.

Досега, губернаторът предоставяше оскъдна информация за дневната си програма. Най-често пресцентърът му съобщаваше единствено, че той ще има "частни срещи" в Сакременто или Лос Анжелис.

Само седмица след приемането на Предложение 59, Коалицията в подкрепа на Първата поправка

подаде заявление за достъп с искане да получи достъп до дневната програмата на Шварценегер. "Радостен съм от изразеното съгласие на губернатора за правното значение на Предложение 59 в тази област," заяви изпълнителния директор на Коалицията Петер Шиър. С радост ще участвам в уточняването на въпроса, какво точно ще може да бъде публикувано и какво няма да бъде разкрито поради ограничения свързани със сигурността или други допустими причини," допълни той.

Шварценегер добави, че се надява скоро в обхвата на Предложение 59 да попадне и законодателната власт, която бе изключена от него при поставянето на въпроса за всеобщо гласуване на 2 ноември.

Обществени групи, като Коалицията в подкрепа на Първата поправка смятат, че гражданите имат право да знаят, с кого се срещат техните избраници когато взимат решения, понеже това може да бъде индикатор за евентуални специални интереси, влияещи върху управлението.

По време на кампанията си, Шварценегер обещаваха, че няма да обслужва интереси на тези, които са финансирани кампанията му. Въпреки това той е атакуван както от Демократите, така и от някои потребители, че взема решения, които облагодетелстват дарителите му.

Материала подготвиха:

Диана Банчева и Николай Мареков, ПДИ

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип: Александър Кашъмов,
Антон Антонов, Дарина Палова, Диана
Банчева, Гергана Жулева, Кирил Терзийски,
Николай Мареков, Фани Давидова
Редактор: Антон Антонов
Оформление: Николай Мареков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия.

©Програма Достъп до Информация

Материалите в това издание са обект на авторско право.

При цитиране позоваването на източника е задължително.

Изразените в бюлетина мнения и възгледи не ангажират и не отразяват тези на Министерството на външните работи на Кралство Холандия